ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ ЗА СРЕДНО НИВО НА ОБЩИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЕВРОПЕЙСКАТА РАМКА ЗА ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ

(НИВА 3-4 ОТ DigComp 2.1)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУЧЕНИЕ

Програмата за обучение има за цел да подпомогне овладяване на средно ниво на общи дигитални компетенции, включващи знания, умения и нагласи за използването на дигитални технологии и приложението им в различни предметни области. Темите и очакваните резултати, заложени в програмата за обучение съответстват на поставените цели за нива 3-4 на Европейската рамка за дигитална компетентност (DigComp 2.1).

Учебното съдържание за средно ниво на общи дигитални умения е разпределено в 5 модула, съответстващи на всяка от петте области на компетентност в Европейската рамка за дигитална компетентност DigComp 2.1. Всеки от модулите съдържа толкова учебни единици (теми) и със същите имена, колкото и каквито са конкретните компетентности в съответната област на компетентност на DigComp 2.1, разглеждана в дадения модул.

1. **Грамотност, свързана с информация и данни**
2. **Комуникация и сътрудничество**
3. **Създаване на дигитално съдържание**
4. **Безопасност**
5. **Решаване на проблеми**

Общият брой часове за обучение за средно ниво на общи дигитални умения е 45 учебни часа.

ЦЕЛЕВА ГРУПА

Програмата за обучение е насочена към обучение на възрастни (лица над 16 г.), извън образователната система, с налични базови дигитални умения, с възможности за получаване на нови компетентности чрез придобиване и повишаване на дигиталните им умения.

Финансирано от Европейския съюз NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Във всяка тема от учебното съдържание са заложени учебни цели и очаквани резултати за овладяване на знания, умения и нагласи за използването на информационните технологии за изпълнението на конкретни задачи.

За средно ниво от Европейската рамка дигитална компетентност (DigComp 2.1) е определено обучаемите да могат да разбират как да изпълняват самостоятелно и независимо, в съответствие със собствените си нужди, ясни и рутинни задачи или задачи с ясно дефинирани нерутинни проблеми (Табл.1).

Таблица 1 Описание на очакваните резултати от обучението за Средно ниво на дигитални умения, съгласно DigComp2.1

Ниво на дигитални компетентности	Нива в DigComp 2.1	Сложност на задачите	Автономност	Когнитивна област
Средно ниво	3	Ясни и рутинни задачи и прости проблеми	Самостоятелно	Разбиране
	4	Задачи и ясно дефинирани и нерутинни проблеми	Независимо и в съответствие със собствените нужди	Разбиране

Очакваните резултати от обучението са свързани с усвояването на специфична за темите терминология, практически умения за решаване на задачи със средствата на информационните технологии, умения за аргументиране при избора на технологично средство, умения за комуникация и работа в екип.

МЕТОДИ НА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на знанията, уменията и нагласите на обучаемите е в съответствие с предвидените в програмата резултати.

Единните инструменти за оценка, като методи и форми на оценяване могат да включват тестове, съдържащи отворени и затворени въпроси, решаване на практически задачи, съобразени със спецификата на процеса на обучение на възрастни (лица над 16 г.).

Успешното завършване на обучението се удостоверява със сертификат за средно ниво на общи дигитални умения (нива 3-4 от Европейската рамка за дигитални компетентности DigComp).

МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКИ И ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ

Материално-техническите и информационните ресурси за обучение включват компютърна система; клавиатура, мишка; монитор; принтер; интернет свързаност; софтуерни програми и единни ресурси за обучение (информационни материали и други ресурси) спрямо поставените цели и задачи на обучението.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ ЗА СРЕДНО НИВО НА ОБЩИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ

(нива 3 и 4 от Европейската рамка дигитална компетентност (DigComp 2.1)

Общ брой часове за обучение - 45 учебни часа

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Примерни софтуерни програми и задачи за изпълнение	Учебни часове
1. Грамотност, свързана с информация и данни				**3 часа**
1.1 Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание	**Знания:** разпознава собствените си нужди от дигитално съдържание и информация, свързани с решаване на рутинни и нерутинни проблеми, познава стратегии за търсене в Интернет, познава специализирани системи за търсене и достъп до информация в Интернет (платформи за търсене на работа). **Умения:** може да се регистрира и да използва специализирани системи и платформи за намиране на работа, може да намира достъп до информация и данни в конкретни направления.	Работа със специализирани портали в интернет Стратегии за търсене на информация	Работа с уеб търсачки: • Разширено търсене в Google • Разпознава основните специализирани сайтове за търсене и предлагане на работа • Създаване на регистрация в сайт за търсене на работа	1 час

Финансирано от Европейския съюз NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

	Нагласи: създава лични стратегии за търсене и намиране на информация за решаване на рутинни и нерутинни проблеми			
1.2 Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание	**Знания:** разпознава автентични източници на дигитално съдържание и информация в Интернет, познава подходи за манипулиране и фалшифициране на информация и познава феномена фалшиви новини. **Умения:** може да анализира, да оценява и критично да отсява достоверна информация и данни спрямо източниците на информация. **Нагласи:** критичен поглед към информацията, не разпространява фалшиви новини и мотивира други да не разпространяват фалшиви новини.	Фалшиви новини Източници на фалшиви новини	Разпознава кои са автентични източници на информация в интернет. Разпознава източници на фалшиви новини.	1 час
1.3 Управление на данни, информация и дигитално съдържание	**Знания:** познава начини за съхраняване и организиране на дигитално съдържание, информация и данни в различни електронни среди и в различни файлови формати. **Умения**: може да организира и съхранява информация и дигитално съдържание в различни структурирани дигитални среди (в интернет, в облачни среди и на умен телефон). **Нагласи:** използва структурирани подходи за организиране на информация и знания от интернет, в облачни среди и на лични устройства.	Разпознава основни типове файлови разширения Организация на компютърна система	Управление на Файлова система Разпознава основни типове файлови разширения Знае как да работи с файлове на различни устройства.	1 час
2. Комуникация и сътрудничество				**8 часа**
2.1 Взаимодействие чрез дигитални технологии	**Знания:** разпознава и знае как да използва различни технологии за комуникация за изпълнение на конкретни задачи (търсене и намиране на работа).	Обяви за работа, Платформи за работа Подготовка на документи	Подготовка и изпращане на пакет документи за кандидатстване за работа (Автобиография,	2 часа

Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

	Умения: може да използва дигиталните технологии и инструменти за общуване и сътрудничество, може да използва най-подходящи приложения за комуникация през различни устройства (текстови съобщения, писмена кореспонденция, видео разговори) във формален и неформален контекст. **Нагласи:** избор на подходящи дигитални технологии за комуникация в различен контекст.		Мотивационно писмо) чрез електронна поща. Изпращане на съобщение в електронна среда в отговор на обява на работа.	
2.2 Споделяне чрез дигитални технологии	**Знания:** познава и избира начини и подходи за споделяне и разпространяване на информация чрез дигитални технологии, разпознаване на добри практики и технологични ограничения. **Умения:** използва подходящи технологии и методи за споделяне и разпространяване на информация и данни, включително и чрез социални медии, може да обясни и обоснове избор и подходи за дигитално споделяне на информация. **Нагласи:** спазва подходящи практики за споделяне на информация и данни в различен контекст, винаги се позовава на източници на информация.	Начини и подходи за споделяне на различна по обем и вид информация	Записване на видео-визитка в отговор на обява за работа и споделяне чрез електронни средства (напр. в облачна среда)	2 часа
2.3 Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии	**Знания:** разпознава основни електронни публични услуги в интернет и познава интернет платформи за публични услуги в РБ. **Умения:** може да се регистрира и да използва електронни публични услуги в РБ. **Нагласи:** положително отношение за използване на електронни публични услуги.		Създаване на регистрация и запознаване със сайта: e-Gov.bg за ползване на публични услуги в РБ.	1 час

Финансирано от Европейския съюз NextGenerationEU
Съфинансирано от Европейския съюз

2.4 Сътрудничество чрез дигитални технологии	**Знания:** познава и избира най-подходящи облачни технологии за съвместна работа в интернет, изпълнява рутинни задачи с подходящи инструменти и технологии за сътрудничество **Умения:** може да определи функционалностите и да избере най-подходящи технологии за съвместна работа и сътрудничество. **Нагласи:** следва добри практики за сътрудничество чрез облачни технологии	Основни функционалности на програми за съвместна работа	Познава основните функционалности на програми, включени в платформи като Google Docs, Microsoft 365, или други.	1 час
2.5 Онлайн етикет	**Знания:** познава и прилага етични норми и правила на поведение в дигитална среда, съобразява се с аудиторията, проявява уважение към другите, включително и към различията на мнения и разнообразието на гледни точки. **Умения:** може да общува етично в интернет. **Нагласи:** осмисля етичното използване на технологиите и поведение в интернет среда	Онлайн етикет и правила за поведение в разнообразни среди в интернет	Разпознава и спазва добри практики за общуване в интернет, например във форуми за търсене на работа, при изпращане на електронна поща и други.	1 час
2.6 Управление на дигиталната идентичност	**Знания:** разпознава конкретни видове дигитална идентичност и разбира концепцията за дигитален отпечатък, разбира как програмите и приложенията събират и споделят лична информация в интернет. **Умения:** може да обясни конкретни начини за защита на своята репутация онлайн, прилага добри практики за изграждане на дигитална идентичност, прилага рутинни действия за предпазване на дигиталната идентичност и репутация в различни дигитални среди.	Електронен отпечатък и електронни следи	Познава как се оставят електронни следи. Може да прави настройки за защита в браузера (cookies) Основни рискове за репутацията в електронна среда	1 час

	Нагласи: позитивни модели и внимателен подход при изграждане на дигитална идентичност.			
3. Създаване на дигитално съдържание				**24 часа**
3.1. Разработване на дигитално съдържание	**Знания:** разпознава начини за създаване и редактиране на ясно дефинирано дигитално съдържание в ясно дефиниран формат, познава различни приложения за създаване и редактиране на дигитално съдържание, може да избере най-подходящи инструменти за създаване на дигитално съдържание на средно професионално ниво. **Умения:** създава и редактира дигитално съдържание на средно професионално ниво, познава основни и професионални функционалности на различни офис приложения, представя и обяснява начини за създаване, редактиране, модифициране и интегриране на дигитално съдържание. **Нагласи:** професионално използва дигитални инструменти за създаване и редактиране на дигитално съдържание.	Работа с инструменти за създаване на дигитално съдържание. Професионално създаване и оформяне на текстов електронен документ, електронни таблици, електронни презентации.	Създаване на електронно съдържание, самостоятелно или чрез редактиране на шаблони, оформяне на офис документи с подходящи средства: • Автобиография • Официални писма • Визитни картички в (MS Word/Publisher/) • Създаване на обява в MS Word/Publisher/MS PowerPoint, други • Създаване на електронни таблици MS Excel/Google Sheets	16 часа
3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание	**Знания:** разпознава начини за интегриране и преработване на дигитално съдържание в ясно дефиниран формат, познава различни приложения за интегриране и преработване на дигитално съдържание, може да избере най-подходящи инструменти за интегриране и преработване на дигитално съдържание на средно професионално ниво.	Работа с инструменти за интегриране и преработване на дигитално съдържание.	MS Word Publisher MS PowerPoint MS Excel Google Docs	2 часа

Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU
Съфинансирано от Европейския съюз

	Умения: интегрира и преработва дигитално съдържание на средно професионално ниво, познава основни и професионални функционалности на различни офис приложения, представя и обяснява начини за създаване, редактиране, модифициране и интегриране на дигитално съдържание. **Нагласи:** професионално използва дигитални инструменти за интегриране и преработване на дигитално съдържание.	Интегриране на дигитално съдържание в текстов електронен документ, електронни таблици, електронни презентации.		
3.3. Авторско право и лицензи	**Знания:** познава и следва ясно дефинирани и рутинни правила относно авторските права и лицензите, които се прилагат за данни, дигитална информация и съдържание в Интернет. **Умения:** може да използва добри практики да търси материали с подходящ лиценз, може да създава авторски материали под определен лиценз. **Нагласи:** спазване на авторските права и посочване на дигитални източници	Лицензи от семейството на Creative Commons	Запознаване с най-често използваните лицензи Creative Commons Цитиране на източници в интернет	2 часа
3.4. Програмиране	**Знания:** разпознава ясно дефинирани инструкции за изчислителна система, с цел решаване на прост проблем или изпълнение на проста задача. Познава набор от инструкции на определен език за програмиране (вкл. за уеб/ мобилно приложение, както и блоково програмиране). **Умения:** може да създаде базов списък с инструкции към изчислителна система или	Алгоритъм, набор от инструкции	Създава алгоритъм за разбиране на грешка в работата на електронно устройства Базово познаване на система за блоково програмиране (scratch, block.ly, друга)	4 часа

	програма за изпълнение на рутинна задача или решаване на рутинен проблем. **Нагласи:** осъзнава многообразието от рутинни проблеми, които могат да се решат чрез базови алгоритми.			
4. Безопасност				**6 часа**
4.1 Защита на устройства	**Знания:** познава начини за защита на своите устройства и дигитално съдържание, познава рисковете и заплахите за дигиталните устройства и програми, използва рутинни методи за защита на устройства и програми, разграничава различни видове рискове и заплахи в дигитални среди. **Умения:** може да инсталира и актуализира използването на антивирусен софтуер на компютърната система, използва защитни стени, използва стратегии за защитни пароли, поддържа актуализирани версии на софтуерни програми и други. **Нагласи:** приема политики за безопасно използване на хардуер и софтуер, разпознава заплахи	Правила за защита на дигиталните устройства	Може да направи проверка на сигурността на системата Може да поддържа актуализирани програмите Може да инсталира антивирусен софтуер Спазва основни политики за безопасно използване на хардуер и софтуер	2 часа
4.2 Защита на личните данни и поверителност	**Знания:** познава и може да обясни основните принципи за използване на лични данни при дигитални услуги, познава рутинни подходи за защита на личните данни и неприкосновеност на личния живот в дигитална среда, познава начини за защита на личните данни, разпознава потенциалните рискове и заплахи, познава правилата на GDPR и правилата за защита и управление на личните данни,	Правила за защита на личните данни и поверителност GDPR	Познава правилата на GDPR и правилата за защита и управление на личните данни Спазва основни правила при споделяне на лични данни Разпознава основни рискове и рисково поведение	2 часа

Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU
Съфинансирано от Европейския съюз

	Умения: спазва основни правила за защита на личните данни, знае как да защити на своите и чуждите лични данни. **Нагласи:** безопасно използва дигитални услуги и дигитални технологии като следи за волно и неволно споделяне на лични данни.			
4.3 Защита на здравето и благосъстоянието	**Знания:** разпознава основните проблеми и рискове, свързани с използването на дигитални устройства и дигиталните среди и тяхното влияние върху физическото, психическото и емоционалното състояние (особено при уязвими групи потребители като деца и младежи). **Умения:** може рутинно да използва дигиталните устройства по здравословен начин, като спазва лични правила за физическа, психологическа и емоционална безопасност. **Нагласи:** насърчава безопасно и здравословно използване на дигиталните технологии в семейството и сред подрастващите	Принципи на безопасно използване на технологиите	Разпознава основни принципи за безопасно и здравословно използване на технологиите. Разбира нуждата да се спазват почивки, правила за социални медии и др.	1 час
4.4 Защита на околната среда	**Знания:** разбира как рутинните процеси при производството и работата на дигитални устройства влияят върху околната среда – проблеми свързани с ресурси, жизнен цикъл, рециклиране, енергийно потребление и други. **Умения:** може да използва и поддържа дигиталните устройства. **Нагласи:** използване на дигиталните устройства с мисъл за влиянието им върху околната среда.	Начини, по които технологиите влияят върху околната среда.	Разбира как да поддържа оптимално информационните системи, например: - при избор на нови устройства, - създаване на настройки за пестене на електричество и др.	1 час

5. Решаване на проблеми				4 часа
5.1 Решаване на технически проблеми	**Знания:** разпознава и разграничава основни рутинни технологични проблеми и предлага възможни решения за работата с дигитални устройства и програми. **Умения:** може да разпознае основни проблеми при работата на дигиталните устройства, познава възможни решения на рутинни проблеми, знае как да поддържа дигитални устройства като инсталира, деинсталира и актуализира приложения и програми. **Нагласи:** редовни проверки за безопасно и оптимално използване на дигитални технологии.	Грешки в компютърните системи Проблеми в компютърните системи Рутинни проверки	Разбира принципите на грешките в компютърните системи: - Разпознава основни проблеми с компютърните системи и търси информация за тяхното решаване. - Прави рутинни проверки на състоянието на компютърната система	1 час
5.2 Идентифициране на нуждите и технологични решения	**Знания:** разпознава нуждите си за извършване на рутинни операции с компютърни технологии и устройства (PC, мобилен компютър, умен телефон, таблет) и използване на основни компютърни програми. **Умения:** избира и работи с подходящи дигитални устройства за изпълнение на рутинни задачи в дигитални среди. **Нагласи:** да използва ефективно дигиталните устройства за решаване на проблеми и нужди.	Специфични компютърни системи за изпълнение на конкретни нужди.	Разпознава нуждите от подходящи устройства и компютърни програми за изпълнение на конкретни задачи.	1 час
5.3 Креативно използване на дигиталните технологии	**Знания:** знае как дигиталните инструменти и технологии могат да подпомогнат колективни и индивидуални модели за създаването на иновативни решения, нови знания, процеси и продукти. **Умения:** може да използва технологични решения за индивидуално и групово решаване	Форуми и специализирани групи в интернет	Може да търси и споделя в интернет информация за използване на подходящи решения за изпълнение на конкретни задачи – например специализирани	1 час

Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU
Съфинансирано от Европейския съюз

	на рутинни и структурирани проблеми и проблемни ситуации в дигитална среда. **Нагласи:** за създаването на иновации и решения с дигитални средства.		форуми, групи за помощ и други.	
5.4 Идентифициране на пропуски в дигиталната компетентност	**Знания:** разбира собствените си дигитални компетенции и способности за работа с дигитални технологии, разпознава собствените си нужди от знания и пропуски, както и начини за придобиване на нови знания и умения за работа с новите технологии. **Умения:** може да идентифицира учебни ресурси и подходи за самообучение в интернет, може да използва системи за самообучение и други. **Нагласи:** повишаване на знанията за използването на дигитални средства през целия живот.	Инструменти за самооценка Платформи за самообучение в интернет	Може да направи самооценка на познанията и уменията си. Може да намери подходящи материали за обучение в интернет. Може да се насочи към подходящи курсове и системи за обучение.	1 час
	ОБЩО			**45 часа**